

Beleidsplan 2019 - 2020

Stichting Volkssterrenwacht Copernicus

KvK 41222379

Kijken

Leren

Begrijpen

Verwonderen

STICHTING VOLKSSTERRENWACHT COPERNICUS

INLEIDING | GESCHIEDENIS | ONTWIKKELINGEN | MISSIE | VISIE | KERNACTIVITEITEN

Voor u ligt het Beleidsplan 2019 - 2020 van Stichting Volkssterrenwacht Copernicus. In dit Beleidsplan zet het bestuur uiteen wat de missie is van Copernicus, welke ontwikkelingen het bestuur op zich af ziet komen, en welke doelstellingen en strategie zij voor de komende jaren heeft vastgesteld. Het Beleidsplan is voorzien van een financiële meerjarenraming, en gaat daarnaast specifiek in op de activiteiten die in 2019 zullen worden ondernomen.

INLEIDING

Zoals een sportwedstrijd beter het bekijken waard is als men de spelregels begrijpt, zo wordt de wereld om ons heen interessanter en zelfs mooier als men enig inzicht heeft in het functioneren ervan. Kennis betekent verrijking, en daarom wil Volkssterrenwacht Copernicus een zo groot mogelijk publiek in aanraking brengen met de wonderschone wereld van de sterrenkunde, de weerkunde en aanverwante wetenschappen.

GESCHIEDENIS

Het fundament voor onze sterrenwacht werd gelegd in 1973: het 500ste geboortjaar van de beroemde Poolse sterrenkundige Copernicus gaf de impuls tot de oprichting van een sterrenwacht in Haarlem. Er werd geld ingezameld, een plek gezocht, een gebouwtje geregeld, een telescoop aangeschaft, en er werd gestart met publieksavonden en een basiscursus sterrenkunde. En op 14 januari 1974 werd de officiële oprichtingsakte van de Stichting Copernicus bij de notaris gepasseerd.

De sterrenwacht was tot 2003 gevestigd aan de Vergierdeweg te Haarlem. De geplande bouw van een ziekenhuis aan het Delftplein had tot gevolg dat sportvelden tot aan de Vergierdeweg werden verplaatst. Door de enorme lichtmasten van de sportclubs, maar ook door de bouw van een crematorium dreigde sterrenwacht Copernicus in de verdrukking te komen. Met medewerking van de gemeente Haarlem en PWN werd de sterrenwacht verplaatst naar een terrein van PWN, gelegen aan de Zeeweg in Overveen. Op de solide fundering van een van de reinwaterkelders van PWN, en middenin een prachtige natuurlijke omgeving, werd in 2003 nieuwbouw gerealiseerd, en verhuisden wij naar de nieuwe locatie.

ONTWIKKELINGEN

Anno 2019 staat de sterrenkunde volop in de publieke belangstelling. In de media zijn met de regelmaat van de klok artikelen te vinden over interessante astronomische gebeurtenissen. De nieuwe planeten die worden ontdekt bij ver weg gelegen sterren spreken tot de verbeelding, evenals berichten over zwaartekrachtgolven en het uitdijende heelal. De publieksavonden en speciale evenementen die wij organiseren worden goed bezocht. De maandelijkse lezingen trekken keer op keer volle zalen. Basisscholen en scholen in het voortgezet onderwijs weten ons te vinden. En de nog steeds bestaande, maar telkens vernieuwde, Basiscursus Sterrenkunde wordt inmiddels 2 keer per jaar gegeven vanwege de grote belangstelling die ervoor bestaat.

Tegelijkertijd zijn er ook punten die tot zorg stemmen. De druk op schaarse ruimte in de Randstad en de zoektocht naar geschikte locaties voor woningbouw leidden de afgelopen jaren tot bouwplannen op het terrein waar nu de sterrenwacht is gevestigd. Inmiddels lijken deze plannen weer van de baan, omdat PWN het terrein wil herinrichten voor de drinkwaterwinning. Onze huisvesting lijkt daarmee vooralsnog te zijn veiliggesteld.

De algemene maatschappelijke trend dat mensen minder geld besteden aan goede doelen begint ook voor onze sterrenwacht merkbaar te worden. Ons donateursbestand is in aantal goed op sterkte gebleven, maar we merken wel dat men korter donateur blijft.

De sterrenwacht kan bestaan dankzij de enorme inzet van de vrijwilligers. Om de taken die er liggen goed en evenwichtig te kunnen verdelen en organiseren zullen we de komende jaren ons bestand aan vrijwilligers moeten uitbreiden, met aandacht voor diversiteit en een toekomstvaste leeftijdsopbouw. Ook voor het bestuur van de sterrenwacht is dit thema aan de orde.

MISSIE

De missie van de Stichting Volkssterrenwacht Copernicus is het populariseren van en bekendmaken met weer- en sterrenkunde en aanverwante wetenschappen voor een breed publiek.

VISIE

In de visie van het bestuur van de Stichting is het belangrijk dat:

- activiteiten die worden aangeboden laagdrempelig zijn, en aantrekkelijk voor een zo breed mogelijk publiek. De algemene openstelling voor het publiek, de bijzondere astronomische evenementen, en de lezingen zijn daarom gratis. Maar ook inhoudelijk streeft het bestuur naar laagdrempeligheid: astronomische onderwerpen worden op eenvoudige wijze uitgelegd en gevisualiseerd, er is geen specifieke voorkennis of een zeker opleidingsniveau vereist.
- de inhoud van onze activiteiten is gebaseerd op wetenschappelijke feiten en inzichten. Wij volgen wetenschappelijke ontwikkelingen en vertalen die naar populair-wetenschappelijke inhoud van onze cursussen en presentaties, nodigen wetenschappers uit voor het geven van lezingen, en stimuleren kennisontwikkeling bij onze vrijwilligers.
- jonge mensen kunnen kennismaken met de weer- en sterrenkunde, mede als onderdeel van hun oriëntatie op studie- en loopbaankeuze. Daartoe werken we onder meer samen met scholen, geven we ondersteuning bij het maken van profielwerkstukken, en bieden wij mogelijkheden voor maatschappelijke of snuffelstages.
- onze activiteiten aantrekkelijk en toegankelijk zijn voor iedereen, ongeacht geslacht, leeftijd, ras, geaardheid of maatschappelijke achtergrond.
- verbondenheid tonen met andere volkssterrenwachten en in algemene zin bijdragen aan een gezond netwerk.
- wij onze plaats in nemen in het maatschappelijk veld, en daarin goed samenwerken met overheden, maatschappelijke instellingen en organisaties, bedrijven en particulieren in de nabije omgeving van onze sterrenwacht.

KERNACTIVITEITEN

Om haar missie te verwezenlijken voert Volkssterrenwacht Copernicus de volgende kernactiviteiten uit.

- *Publieksoopenstelling*
Vanaf 1 september tot 1 juni is de sterrenwacht op vrijdagavond geopend voor een algemeen geïnteresseerd publiek. Daarnaast is de sterrenwacht elke eerste zaterdagmiddag van de maand geopend. Bezoekers worden ontvangen door een team van vrijwilligers die korte presentaties geven en vragen beantwoorden, en men kan onder begeleiding door de telescopen van de sterrenwacht de nachtelijke hemel bewonderen. Jaarlijks ontvangen wij zo'n 1.000 bezoekers tijdens onze algemene openstellingen. Toegang tot deze openstellingen is gratis.
- *Bijzondere evenementen*
Ook tijdens bijzondere astronomische evenementen is de sterrenwacht geopend voor een algemeen geïnteresseerd publiek. Het gaat daarbij om landelijke evenementen zoals de Nacht van de Nacht, de Landelijke Sterrenkijkdagen en het Weekend van de Wetenschap. Maar ook bij bijzondere astronomische gebeurtenissen zoals een maansverduistering, of een Venus-transitie is de sterrenwacht over het algemeen geopend. Tijdens bijzondere evenementen weten nog eens rond de 1.000 belangstellenden jaarlijks onze sterrenwacht te vinden.
- *Ontvangst van groepen en scholen*
Gedurende het jaar worden groepen belangstellenden en scholen ontvangen, waarbij programma's op maat worden aangeboden. Jaarlijks ontvangen wij enkele honderden scholieren. Voor deze maatwerkprogramma's wordt een vergoeding gevraagd.
- *Lezingen*
Elke maand organiseert Volkssterrenwacht Copernicus een lezing over een sterrenkundig onderwerp,

waarvoor externe sprekers worden uitgenodigd. Tijdens deze lezingen zijn alle 60 beschikbare stoelen vrijwel elke keer "uitverkocht". Toegang tot deze lezingen is gratis.

- *Basiscursus Sterrenkunde*
Elk jaar organiseert Volkssterrenwacht Copernicus een Basiscursus Sterrenkunde. Deze cursus is bestemd voor iedereen die een algemeen begrip over de sterrenkunde wil ontwikkelen. Specifieke voorkennis is niet vereist. Tussen de 25 en 50 deelnemers per jaar volgen deze cursus. Voor deze cursus wordt cursusgeld gevraagd.
- *Donateursactiviteiten*
Voor de donateurs die Sterrenwacht Copernicus jaarlijks met een vaste bijdrage steunen, worden speciale waarneem-avonden georganiseerd, die exclusief toegankelijk zijn voor donateurs. Daarnaast ontvangen donateurs 4 keer per jaar het blad "Contacten", waarmee ze worden geïnformeerd over het wel en wee van de sterrenwacht, en waarin interessante astronomische artikelen staan.
- *Werkgroep Astrofotografie*
Voor donateurs met een belangstelling voor het fotograferen van de sterrenhemel organiseert de Werkgroep Astrofotografie maandelijkse bijeenkomsten, waarin hemelobjecten worden gefotografeerd, en waarin de deelnemers hun kennis en ervaring met elkaar delen.
- *Verkoop van educatieve materialen*
Tijdens openingstijden van de sterrenwacht zijn educatieve sterrenkundige materialen te koop, zoals boeken, planisferen en posters.

DOELSTELLINGEN EN STRATEGIE 2019 - 2020

CONTINUÏTEIT HUISVESTING | VERSTERKEN VRIJWILLIGERSTEAM | FINANCIËEL GEZONDE BEDRIJFSVOERING | KWALITEIT EN INNOVATIE

Onze sterrenwacht mag zich blijven verheugen in een ruime belangstelling voor de sterrenkunde. Een constante stroom bezoekers weet ons tijdens de publieksopenstellingen te vinden. De basiscursus Sterrenkunde is een jaarlijks terugkerend succes, en onze lezingen zijn vrijwel altijd “uitverkocht”. Vele honderden leerlingen uit het basisonderwijs en voortgezet onderwijs maken jaarlijks kennis met de sterrenkunde via activiteiten die wij samen met de scholen organiseren. En onze eigen basiscursus is een trouwe bron van nieuwe vrijwilligers, die ons team komen versterken.

Voor de planperiode 2019 – 2020 heeft het bestuur 4 doelstellingen vastgesteld en daarvoor strategieën ontwikkeld.

DOELSTELLING 1: CONTINUÏTEIT EN ONTWIKKELING VAN DE HUISVESTING

De plannen van PWN om het Reinwaterpark opnieuw in gebruik te nemen voor de (strategische) drinkwatervoorziening, hebben er vooralsnog toe geleid dat de woningbouwplannen tot stilstand zijn gekomen. In voorlopige schetsplannen van PWN voor de herinrichting van het terrein is de aanwezigheid van onze sterrenwacht opgenomen. Daarmee lijkt de continuïteit van onze huisvesting op deze locatie vooralsnog gewaarborgd te zijn.

Het gebouw en de koepel van de sterrenwacht zijn na bijna 20 jaar intensief gebruik toe aan groot onderhoud. De koepel, met zijn bewegende onderdelen, is binnen enkele jaren aan revisie toe. Voor het gebouw zullen aanpassingen en modernisering moeten worden overwogen.

Om deze doelstelling te realiseren volgt het bestuur de volgende strategie:

- Ontwikkelingen bij de gemeente Bloemendaal, de projectontwikkelaar en PWN op het gebied van de bestemming en inrichting van het Reinwaterpark-gebied worden nauwlettend gevolgd. Het bestuur maakt van alle mogelijkheden gebruik om het belang van de sterrenwacht onder de aandacht van betrokken partijen te brengen, en zet zich in voor een duurzame toekomstvaste oplossing voor de locatie van de sterrenwacht.
- Het bestuur werkt mee aan de plannen van PWN voor een duurzame inrichting van het Reinwaterpark-gebied, met daarin een plaats voor de sterrenwacht.
- Het bestuur werkt samen met organisaties en belangengroepen die zich ten doel stellen om de directe omgeving van de sterrenwacht te beschermen tegen aantasting van natuurwaarden. Het tegengaan van lichtvervuiling is daarbij voor het bestuur van groot belang.
- Het bestuur zal gedurende de planperiode een lange-termijn onderhoudsplan opstellen voor het gebouw en de koepel.

DOELSTELLING 2: VERSTERKEN VAN HET VRIJWILLIGERSTEAM.

De sterrenwacht heeft geen personeel in dienst. Alle werkzaamheden en activiteiten worden uitgevoerd door vrijwilligers, die zelf ook allemaal donateur zijn, en op die wijze de stichting ook financieel steunen.

Het bestuur vindt het belangrijk om het team uit te breiden, daarbij diversiteit te stimuleren, en te investeren in de betrokkenheid en kennisontwikkeling van de vrijwilligers. Dit is niet alleen van belang vanuit het oogpunt van een kwalitatief goede uitvoering van onze activiteiten, maar ook omdat het vrijwilligersteam de kweekvijver is voor toekomstige bestuursleden.

Om deze doelstelling te realiseren volgt het bestuur de volgende strategie:

- Actieve werving van vrijwilligers onder deelnemers aan de Basiscursus Sterrenkunde;
- Ontwikkelen van een introductieprogramma voor nieuwe vrijwilligers;
- Intensiever betrekken van vrijwilligers bij de beleidsontwikkeling van de stichting;
- Inhoudelijke masterclasses organiseren voor vrijwilligers;
- Jaarlijkse excursie en teamuitje ter versterking van de onderlinge band.

DOELSTELLING 3: EEN FINANCIËEL GEZONDE BEDRIJFSVOERING

De stichting wordt geheel gefinancierd door bijdragen van donateurs, door ontvangen cursusgelden, en door de opbrengst van kassaverkopen. De stichting ontvangt geen subsidies van overheidswege.

Op het gebied van de donateursbijdrage ziet ook onze stichting zich geconfronteerd met de maatschappelijke trend dat burgers minder dan vroeger bereid zijn om over langere termijn donateur te zijn van een maatschappelijke organisatie. Het aantal donateurs van de stichting is over de afgelopen jaren op het zelfde niveau gebleven, maar het verloop is wel toegenomen, waardoor het gemiddeld aantal jaren dat iemand donateur is, is gedaald.

Daarnaast voorziet het bestuur een aantal toekomstige investeringen en uitgaven, onder meer in onderhoud van het gebouw en de koepel; het bestuur wil hierop anticiperen, en zal in de komende jaren daarvoor posten in de begroting opnemen. De stichting heeft geen winstoogmerk, maar onderneemt wel winstgevendende activiteiten die tot doel hebben de uit de missie voortvloeiende activiteiten te kunnen financieren en daarnaast voldoende reserve aan te houden om toekomstige investeringen te kunnen doen en eventuele negatieve exploitatieresultaten te kunnen opvangen.

Om deze doelstelling te realiseren volgt het bestuur de volgende strategie:

- Vergroten van de naamsbekendheid van de sterrenwacht, met het oog op het uitbreiden van het bestand aan donateurs. Verdere ontwikkeling van onze online aanwezigheid op internet en op sociale media is daarvoor van belang, evenals lokale aanwezigheid op jaarmarkten en andere publieksgerichte lokale evenementen.
- Voorbereiden van een grote campagne in 2023, gekoppeld aan het 50-jarig bestaan van de sterrenwacht. De komende jaren wil het bestuur een financiële reserve opbouwen voor de organisatie van zo'n campagne.
- Omdat de bereidheid van donateurs om langdurig structurele donaties te verstrekken landelijk aan het teruglopen is, zal het bestuur onderzoeken of andere, meer projectmatige en incidentele vormen van donateurschap tot verhoging van de inkomsten uit donaties kunnen leiden.
- Het bestuur zal de wenselijkheid onderzoeken van entree-heffing bij bepaalde evenementen, als bijdrage aan de bekostiging daarvan. Dergelijke maatregelen hebben echter niet de eerste voorkeur van het bestuur, omdat het een drempel kan opwerpen voor deelname aan onze activiteiten.
- De Basiscursus is en blijft een belangrijke inkomstenbron voor de stichting.
- Het bestuur zal voortdurend zoeken naar mogelijkheden om kosten te besparen, en zal zorgvuldig en efficiënt met de middelen omgaan.
- Het bestuur zal bij de Belastingdienst een aanvraag doen om te worden aangewezen als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Dit levert donateurs en eventuele erflaters fiscale voordelen op, en onderstreept het beleid van het bestuur om een maatschappelijk verantwoordelijke en transparante organisatie te zijn.

DOELSTELLING 4: VOORTDUREND ONTWIKKELEN VAN DE KWALITEIT VAN ONZE ACTIVITEITEN

Het bestuur streeft naar een voortdurende ontwikkeling van de kwaliteit van de aangeboden activiteiten.

Om deze doelstelling te realiseren volgt het bestuur de volgende strategie:

- Uitbouwen van ons netwerk van professionele sprekers met een wetenschappelijke achtergrond.
- Innoveren van gebruikte methoden en technieken, onder andere:
- Inrichting van een realtime weerstation, waarvan de gegevens online worden gedeeld;
- Ontwikkelen van onze astrofotografie, en het streamen van beelden;
- Experimenteren met de populair-wetenschappelijke toepassing van de radio-astronomie.

PROGRAMMA EN ACTIVITEITEN 2019

PUBLIEKSOPENSTELLING | PLANETENPAD | EXPOSITIES | KOEPEL | EVENEMENTEN | LEZINGEN | CURSUS | ONDERWIJS | OVERIG

De programma's die Copernicus biedt en de activiteiten welke worden ontplooid om het gestelde doel te bereiken, bestaan uit de volgende onderdelen.

PUBLIEKSOPENSTELLING

De sterrenwacht is geopend:

- Elke vrijdagavond van 20.00 tot 23.00 uur
- Elke eerste zaterdag van de maand van 13.00 tot 17.00 uur. Vanaf september 2019 zal de openingstijd op zaterdagmiddag worden teruggebracht tot 16.00 uur.

In de maanden juni, juli en augustus is de sterrenwacht gesloten.

De algemene publieksopenstellingen zijn gratis.

Naast deze openingstijden is de sterrenwacht voor groepen op aanvraag geopend. Dit is met name van belang voor groepen uit het onderwijs. Voor groepswijze ontvangst buiten de reguliere openingstijden wordt een vergoeding gevraagd.

PLANETENPAD

Het pad van parkeerplaats naar sterrenwacht is het "planetenpad" met acht verlichte panelen met een foto van en informatie over de acht planeten van ons zonnestelsel. Voor de ingang van de sterrenwacht is een waarneemterras waar bij helder weer extra telescopen geplaatst kunnen worden. In 2019 zal de toegangsverlichting langs het planetenpad worden vernieuwd.

EXPOSITIES

De permanente expositie bestaat uit drie delen. Het eerste deel besteedt aandacht aan ons zonnestelsel met de grootte van zon en planeten op schaal, met veel informatie over afstanden, massa en dergelijke. Ook de "zwaartekracht" waar het verschil in zwaartekracht voelbaar is gemaakt, staat in dit deel van de expositie.

Het tweede deel laat verschillende objecten uit onze Melkweg zien, zoals planetaire nevels, emissienevels en een bolvormige sterrenhoop en er is een informatiepaneel over onze Melkweg. Het derde deel geeft informatie over het heelal door middel van foto's gemaakt door de Hubble Space Telescope en de ESA. Ook hier is een informatiepaneel met veel aandacht voor de afstanden in het heelal. Tenslotte is hier de "deep field" opname van de Hubble die een beeld geeft van de onvoorstelbare grootte van het heelal.

Naast deze drie vaste onderdelen is er een wisselende expositie met resultaten van de werkgroep astrofotografie. In het midden bevindt zich de leestafel met astronomische tijdschriften uit binnen- en buitenland. Op en naast de balie staan astronomische artikelen die door het publiek gekocht kunnen worden, zoals boeken en sterrenschijven.

Een belangrijk onderdeel van de ruimte is het grote scherm waarop PowerPointpresentaties getoond kunnen worden, al of niet met een toelichting door de aanwezige vrijwilligers. Op dit scherm kan ook een planetarium programma draaien met een simulatie van de sterrenhemel en interessante gebeurtenissen aan de hemel.

In 2019 wordt extra aandacht besteed aan het feit dat 50 jaar geleden de eerste maanlanding plaatsvond. Hiervoor wordt een tijdelijke expositie ingericht. Verder zullen in 2019 globes worden aangeschaft van Mercurius, Venus, Aarde, Mars en Jupiter. Deze globes draaien met behulp van een lichtcel.

In de gang op weg naar de koepel bevindt zich de ruimtevaarthoek met onder andere aandacht voor de reizen naar de maan en het ISS, het International Space Station.

KOEPEL

Centraal in de sterrenwacht staat natuurlijk de telescoop. Copernicus is in het bezit van een 35 cm Schmidt-Cassegrain telescoop geplaatst op een moderne vaste montering. Op dezelfde montering bevinden zich een 140 mm en een 85 mm lenzentelescoop. Ook de Coronado zonnetelescoop is op de montering geplaatst. De montering is geheel computer gestuurd.

Het publiek kan de koepel met de telescoop bezoeken, waar bijvoorbeeld naar de ringen van Saturnus, de wolkenbanden van Jupiter of de kraters op de maan gekeken kan worden. De koepel is geschikt om een gehele schoolklas te kunnen ontvangen.

Een videocamera kan aan de telescoop worden bevestigd, waarmee beelden kunnen worden gemaakt die op het grote scherm in de expositieruimte getoond kunnen worden en door middel van "livestream" op internet. In 2019 zullen we daartoe de internet verbinding verbeteren.

Speciale waarneemavonden worden belegd voor donateurs. Deze Donateurs Waarneem Avonden (DWA) worden bijeengeroepen door middel van een "WhatsApp" groep.

EVENEMENTEN

In maart vinden de jaarlijkse landelijke Sterrenkijkdagen plaats. Hiervoor is ieder jaar enorme belangstelling van mensen uit de gehele regio Haarlem. Alle op de sterrenwacht aanwezige waarneemapparatuur is dan beschikbaar voor belangstellenden. De medewerkers van de sterrenwacht zullen hierbij natuurlijk tekst en uitleg geven. Bovendien worden op deze dagen voor een breed publiek bedoelde lezingen gegeven.

In oktober wordt de jaarlijkse "Weekend van de Wetenschap" georganiseerd. Hierbij wordt door middel van lezingen en demonstraties bijzondere aandacht geschonken aan de sterren- en weerkundige aspecten van het nationaal jaarlijks vastgestelde thema van het "Weekend van de Wetenschap".

Het laatste weekend van oktober wordt de "Nacht van de Nacht" georganiseerd waarbij aandacht wordt gevraagd voor de steeds verder toenemende lichtvervuiling.

Op aanvraag worden voor groepen rondleidingen en lezingen georganiseerd en wordt gelegenheid gegeven voor het waarnemen van onder andere planeten, manen en sterren.

LEZINGEN

Van september tot en met april organiseert Sterrenwacht Copernicus elke derde donderdag van de maand lezingen op het gebied van sterrenkunde en weerkunde. Voor het geven van deze lezingen worden professionele sterrenkundigen en weerkundigen uitgenodigd. De lezingen worden dermate goed bezocht dat we zijn uitgeweken naar het bezoekerscentrum Kennemerduinen aan de overkant van de Zeeweg. Met behulp van het programma Eventbrite worden sinds eind 2018 gratis toegangskarten aangeboden om de toegang te beperken tot 60 mensen, het maximale aantal stoelen in de ruimte. In 2019 wordt verder geëxperimenteerd met dit toegangsbeleid.

CURSUS

Een van de belangrijkste activiteiten van de sterrenwacht is de cursus 'Basiskennis Sterrenkunde' die door eigen mensen van Copernicus wordt gegeven. Van half september tot begin december worden in acht theorie- en twee praktijklessen cursisten vertrouwd gemaakt met vele aspecten van ons Zonnestelsel, ons Melkwegstelsel, het ontstaan en de levensloop van sterren, de Oerknal en de ontwikkeling van het heelal. Iedere cursist ontvangt een boek "Handboek Sterrenkunde" geschreven door Govert Schilling en een draaibare sterrenkaart. Aan het eind van de cursus ontvangen de deelnemers een certificaat. De belangstelling voor de cursus is dermate groot dat deze ook begin 2019 zal worden gegeven.

ONDERWIJS

De Stichting Volkssterrenwacht Copernicus hecht een groot belang aan de educatieve aspecten van haar werk en zal daartoe nauw samenwerken met het reguliere onderwijs. Medewerkers van de sterrenwacht bezoeken regelmatig scholen. Een medewerker bezoekt de lagere klassen, twee medewerkers hebben zich gespecialiseerd in lessen aan hogere klassen. Scholen in de regio worden ook regelmatig uitgenodigd de sterrenwacht te bezoeken.

Naast een rondleiding in het kader van een project of een les sterrenkunde, biedt de sterrenwacht verschillende andere mogelijkheden, zoals:

- Informatie voor spreekbeurten, werkstukken en scripties. Copernicus heeft twee spreekbeurttassen die uitgeleend kunnen worden aan leerlingen. Deze kunnen gratis geleend worden, maar we vragen nu wel een borg van € 25,-
- Advies bij voorbereiding en uitvoering van schoolprojecten.
- Begeleiding van groepen bij astronomische waarnemingen.

OVERIGE ACTIVITEITEN

Het bestuur van Copernicus organiseert met enige regelmaat een excursie voor de vrijwilligers om hen te bedanken voor de getoonde inzet.

Binnen Copernicus worden reguliere activiteiten georganiseerd in werkgroepen, bijvoorbeeld de werkgroepen Educatie, Astrofotografie en Techniek.

Gedurende het gehele jaar wordt aan de randvoorwaarden gewerkt waarbinnen Copernicus aan zijn doelstellingen kan voldoen, zoals de administratie, de financiën, alle facilitaire zaken zoals het reguliere onderhoud, het viermaal per jaar verschijnende 'Copernicus Contacten', landelijk overleg met andere sterrenwachten etc.

De website van Copernicus www.sterrenwachtcopernicus.nl is in 2018 geheel vernieuwd. Onderhoud van de website blijft een belangrijke activiteit.

In onze statuten wordt het populariseren van weerkunde expliciet genoemd. De afgelopen jaren is dat wat ondergesneeuwd. In 2019 zal mede door een financiële bijdrage van de KNVWS een weerstation op ons terrein worden geplaatst. De metingen van dit weerstation zullen op een scherm worden weergegeven en getracht zal worden dit ook op de website te tonen.

In 1973 was het 500 jaar geleden dat Copernicus werd geboren. Dat was de reden om de sterrenwacht naar hem te vernoemen. Weliswaar vond de officiële oprichting bij de notaris plaats in januari 1974, maar het ligt voor de hand het 50 jarig bestaan van de sterrenwacht in het najaar van 2023 te vieren. In 2019 zullen we een begin maken met nadenken over hoe wij dit halve eeuw feest gaan vieren en financieren.

ORGANISATIE EN BEDRIJFSVOERING

ORGANISATIE | BESTUUR | BELONINGSBELEID | VRIJWILLIGERS | FINANCIËN

ORGANISATIE

Statutaire naam: Stichting Volkssterrenwacht Copernicus
Vestigingsadres: Tetterodeweg 27, 2051 EG Overveen
Postadres: Postbus 2507, 2002 RA Haarlem
Website: www.sterrenwachtcopernicus.nl
Email: info@sterrenwachtcopernicus.nl
KvK-nummer: 41222379
RSIN-nummer: 005819891

BESTUUR

Het bestuur van de stichting bestaat uit de volgende personen.

- F. Kroon - voorzitter
- R. Bok - secretaris
- A.P.J. Schoorl - penningmeester
- J. van Gils - lid
- B.P. van Berk - lid
- M.G. Colin - lid
- A.M. Blesgraaf - lid
- J. Oosting - lid

BELONINGSBELEID

Alle bestuursleden zijn vrijwilliger, en tevens donateur van de stichting. De bestuursleden ontvangen geen vergoeding voor hun werkzaamheden. Door bestuursleden eventueel voorgeschoten onkosten van de stichting worden vergoed op basis van overgelegde bewijsstukken.

VRIJWILLIGERS

De stichting heeft geen personeel in dienst. sterrenwacht wordt geheel gerund door vrijwilligers. Op dit moment zijn er ongeveer 25 actieve vrijwilligers. Elke vrijwilliger is nu minimaal circa één keer per maand ingeroosterd. Het aantrekken van nieuwe mensen blijft ook in 2019 heel belangrijk. Met name de cursus blijkt een uitstekend middel om nieuwe vrijwilligers aan te trekken.

FINANCIËN

Algemeen

De stichting heeft geen winstoogmerk. Door middel van een gezond financieel beleid, waarbij een aantal winstgevende activiteiten wordt georganiseerd die tot doel hebben de algemene kosten te dekken, streeft het bestuur continuïteit na. De stichting heeft 3 bronnen van inkomsten:

- Donaties;
- Cursusgelden;
- Winkelverkoppen.

Donateurs

Eind 2018 had de stichting 177 vaste donateurs. Dat aantal is ongeveer gelijk aan vorige jaren. De donateurs ondersteunen de sterrenwacht jaarlijks met minimaal € 25,-. Dit bedrag blijft onveranderd voor 2019. Het aantrekken van nieuwe donateurs blijft een absolute noodzaak. Tijdens de publieksavonden en –middagen, maar ook bij de lezingen en de cursus wordt onder de aandacht gebracht dat onze activiteiten alleen mogelijk zijn wanneer er voldoende donateurs zijn. Naast de bijdragen van vaste donateurs worden er ook incidentele donaties verstrekt door bezoekers van onze sterrenwacht.

Cursusgelden

Twee keer per jaar organiseert de sterrenwacht een Basiscursus Sterrenkunde voor een algemeen geïnteresseerd publiek. Speciale voorkennis is niet vereist. De opbrengsten van deze cursus – die door onze vrijwilligers wordt verzorgd – komt geheel ten goede aan de stichting.

Winkelverkopen

Tijdens de openingstijden van de sterrenwacht kunnen bezoekers sterrenkundige boeken, kaarten, beeldmateriaal, of bouwplaten aanschaffen. Ook worden dan koffie, thee en frisdranken verkocht aan de bezoekers.

Bezittingen

Het gebouw van de sterrenwacht is in eigendom van de stichting. De onderliggende grond is geen eigendom, maar de stichting is huurpenningen verschuldigd aan PWN. Ook de telescopen en de inventaris zijn eigendom van de stichting. Op het pand wordt niet meer afgeschreven. Datzelfde geldt voor de inventaris, die al vele jaren in het bezit is van de sterrenwacht en die over het algemeen in het verleden om niet is verkregen.

Kosten

De kosten van de stichting bestaan overwegend uit:

- Kosten die rechtstreeks voortvloeien uit de georganiseerde kernactiviteiten. Het gaat daarbij om de kosten van het donateursblad “Copernicus Contacten”, kosten van de lezingen, lesmaterialen voor de cursus, en materialen voor de expositieruimte.
- Huisvestingskosten, bestaande uit huurpenningen, gemeentelijke belastingen en waterschapslasten, energiekosten, en onderhoudskosten.
- Afschrijvingskosten van de telescopen en computerapparatuur.
- Algemene kosten, zoals verzekeringen, ICT-kosten, de inkoopkosten van zaken die in de winkel worden verkocht, en administratie- en bankkosten.

Beheer van de financiële middelen

De stichting houdt een bedrag aan liquide middelen aan dat bestemd is voor het opvangen van onverhoopt tegenvallende exploitatieresultaten, voor toekomstige onderhouds- en vervangingsinvesteringen, en voor reguliere uitgaven. Er wordt niet belegd in aandelen, obligaties of derivaten.

De stichting wil de komende jaren een kleine financiële reserve opbouwen voor verwacht groot onderhoud aan de koepel, en voor de viering van het 50-jarig bestaan in 2023.

Financieel meerjarenplan 2019-2020

Onderstaand overzicht geeft de meerjarenbegroting 2019 - 2020, afgezet tegen de realisatie 2017 en 2018.

	Realisatie 2017	Realisatie 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Baten				
Donaties	€ 6.583	€ 6.411	€ 6.500	€ 7.000
Activiteiten	€ 7.471	€ 4.527	€ 8.000	€ 8.000
Winkelverkoop	€ 2.874	€ 1.946	€ 2.500	€ 2.500
Overig	€ 94	€ 85	-	-
Totaal baten	€ 17.022	€ 12.969	€ 17.000	€ 17.500
Lasten				
Kernactiviteiten	€ 5.342	€ 5.346	€ 5.000	€ 5.000
Huisvestingskosten	€ 3.749	€ 4.198	€ 4.200	€ 4.200
Afschrijvingen	€ 1.909	€ 1.780	€ 1.800	€ 1.800
Algemene kosten	€ 5.386	€ 5.314	€ 5.000	€ 5.000
Opbouw onderhoudsreserve			€ 500	€ 1.000
Opbouw jubileumreserve			€ 500	€ 500
Totaal lasten	€ 16.386	€ 16.638	€ 17.000	€ 17.500
Saldo	€ 646	-/- € 3.669	€ 0	€ 0

KIJKEN
LEREN
BEGRIJPEN
VERWONDEREN

Kom **kijken** naar Zon, Maan, planeten en verre sterrenstelsels. Gewoon met je blote oog, of met één van onze moderne telescopen. En altijd onder deskundige begeleiding.

Wil je **leren** hoe je zelf sterrenbeelden, planeten en verre sterrenstelsels en nevels kunt vinden? Koop onze planisfeer, en laat je uitleggen hoe je zonder computer of telefoon in een handomdraai je weg kunt vinden aan de hemel.

Wil je **begrijpen** hoe ons Heelal in elkaar zit? Wil je weten hoe onze Zon werkt? Benieuwd waarom we altijd de zelfde kant zien van de Maan? Of nieuwsgierig naar zwarte gaten en exo-planetten? Kom dan naar een van onze lezingen, of volg onze cursus Basiskennis Sterrenkunde.

Blijf je **verwonderen** over de stille schoonheid van ons universum! Neem je familie en vrienden mee, en geniet samen met anderen van een blik door onze telescoop, van leerzame mini-lezingen, en van een goed gesprek. En dat alles onder het genot van thee, koffie of frisdrank. Bij mooi weer natuurlijk onder een stralende sterrenhemel!

Postadres: Postbus 2507, 2002 RA HAARLEM

Routeplanner: Zeeweg 15 Overveen

Telefoon: 023-5383339 (tijdens openingsuren)

Mail: info@sterrenwachtcopernicus.nl

Web: www.sterrenwachtcopernicus.nl

Bank: NL59 INGB 0003 1593 15

KvK: 41222379

ISSN: 1872-3705